

Norske jordbruksprodukter mot 2030

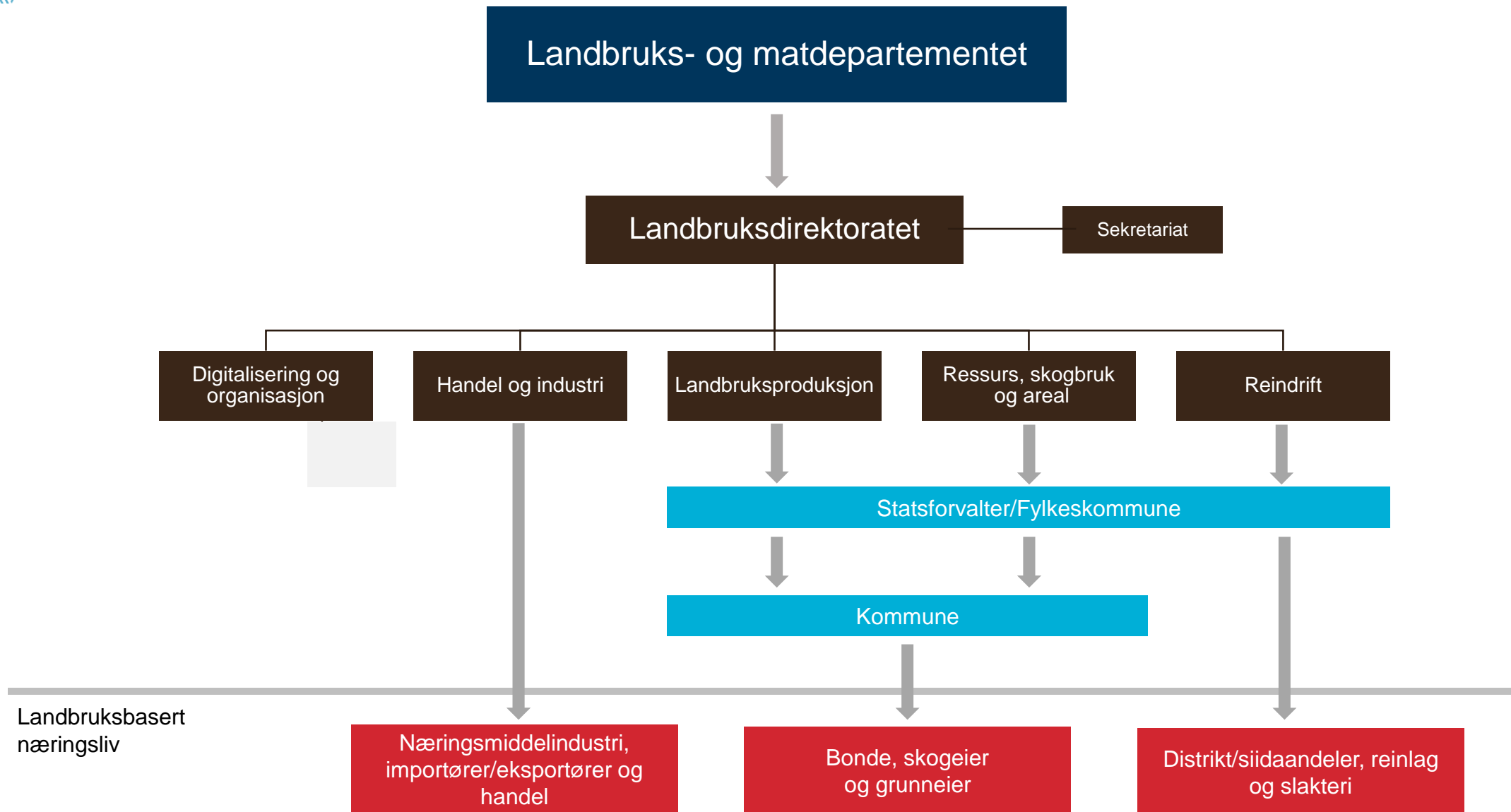
24. oktober 2023

Jørn Rolfsen

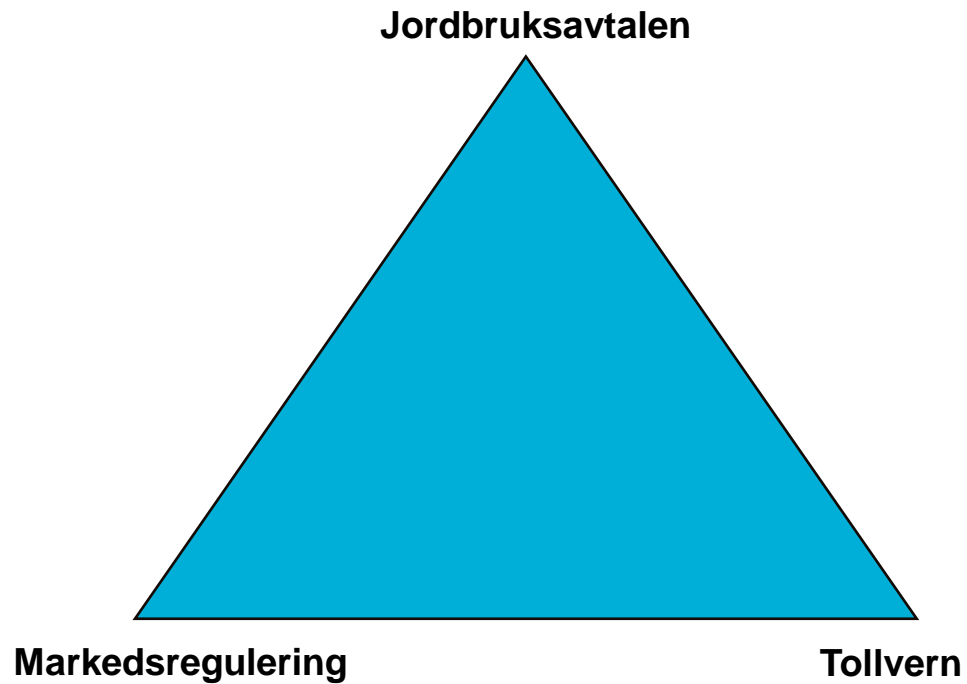
Adm.dir. i Landbruksdirektoratet

jorn.rolfsen@ldir.no

Rammebetingelser og virkemidler

Utviklingstrekk mot 2030

En gjennomgang av mulige endringer innen tre sentrale områder:

- Viktige trender globalt og nasjonalt
- Forventa utvikling i norsk matproduksjon
- Forventa utvikling i matvaremarkedene internasjonalt

Globale og nasjonale trender

Sentrale perspektiv fra totalberedskapskommisjonen:

- Rivalisering mellom stormakter
- Teknologisk utvikling
- Klimaendringer
- Befolkningsutvikling

Endret kosthold vil påvirke etterspørselen

Nye nordiske kostråd i 2023:

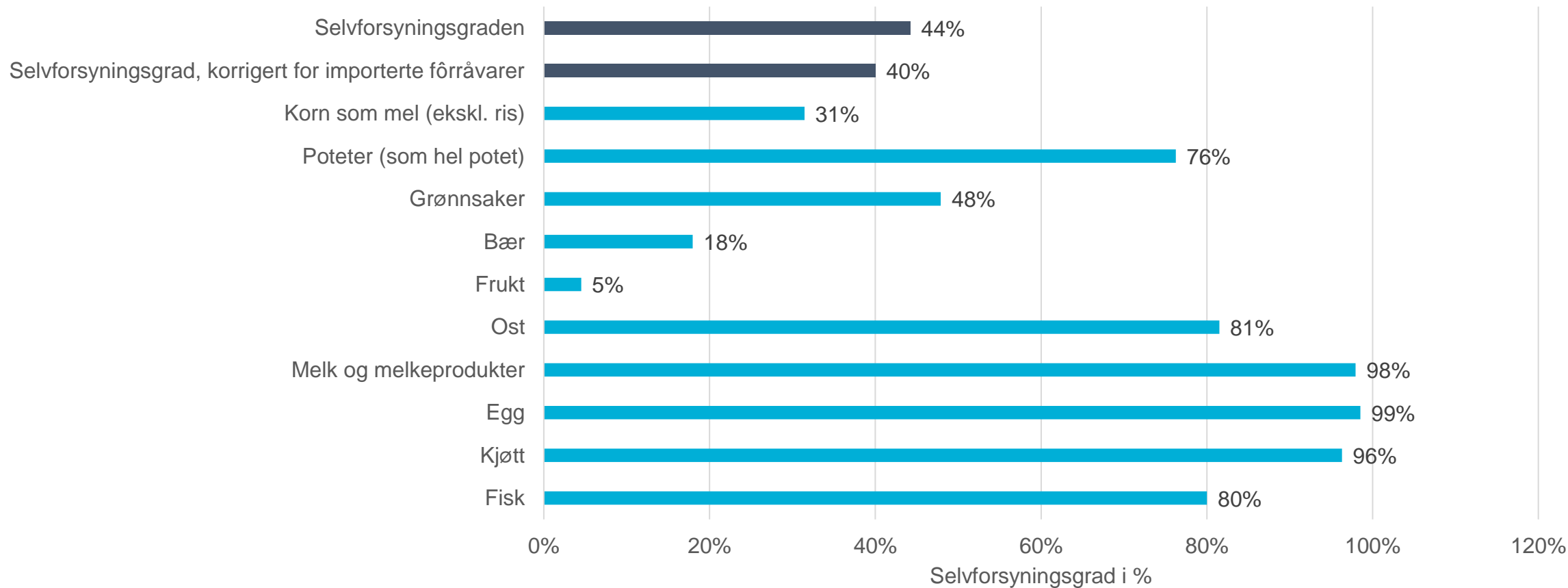
- Bærekraft inkludert
- Mer grønt og mindre rødt kjøtt
- Moderat bruk av meieriprodukter

Nye norske kostråd sommeren 2024:

- Bærekraft inkluderes ikke
- ...men hensynet til helseeffekt skal vektlegges

Økt selvforsyning betyr mer korn

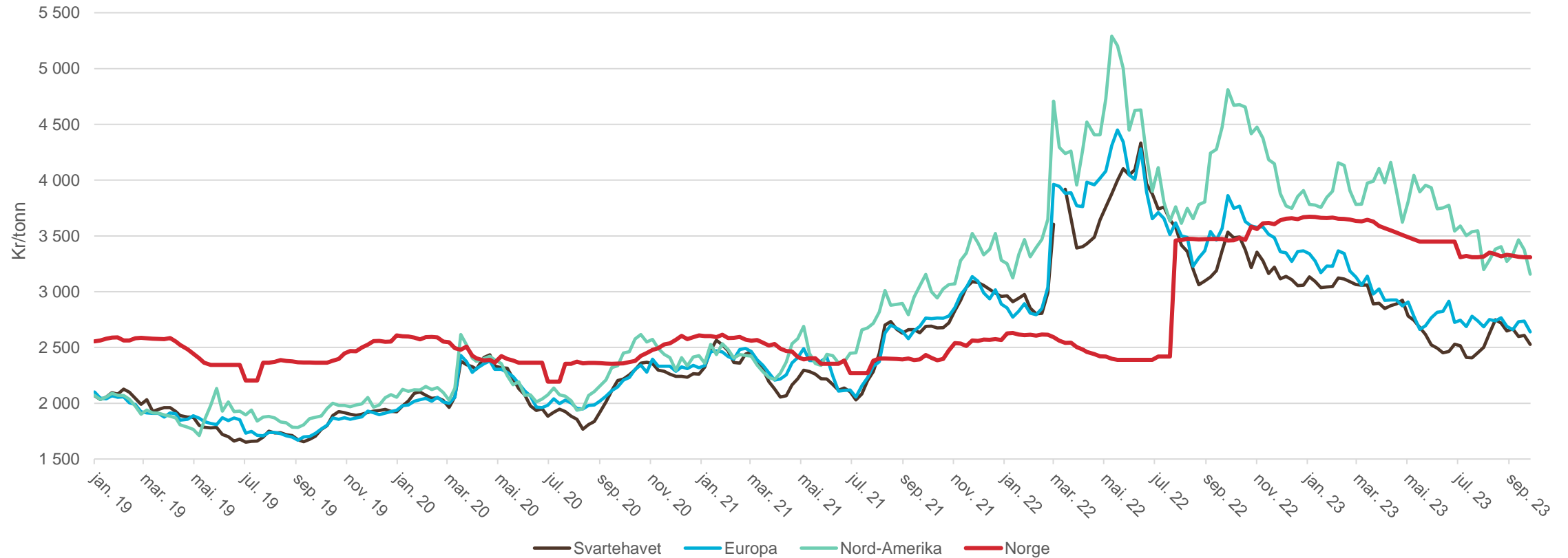

Ustabile kornavlinger fra år til år

Kornprisen som temperaturmåler

Mathvete

Korn på verdensmarkedet

- Stabil global produksjon
- Store prissvingninger de siste årene
- Etterspørselen øker raskere enn produksjon
- Klimaendringer skaper usikkerhet rundt fremtidig produksjon

Grøntmarkedet

Norge og verden i grøntsektoren

Import av grønt:

- Importen av frukt, grønt og poteter gikk ned 5 prosent i 2022
- 57 prosent av importen kommer fra EU

Ny landbrukspolitik i EU kan få konsekvenser:

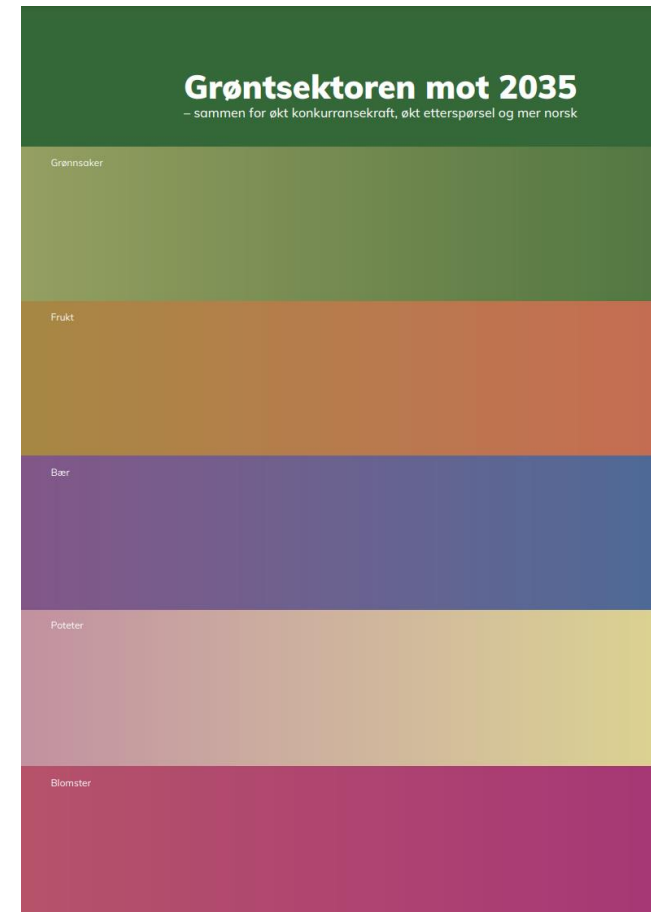
- Økte kostnader og økte eksportpriser for EU-produsenter
- Krav til høyere standarder for plantevern og miljø

Grøntsektoren mot 2035

Anbefalingsområder:

- Øke etterspørselen hos forbrukere og i de ulike markedskanalene.
- Utnytte innkjøpskraften i offentlig sektor.
- Utvikle bærekraft som tydelig konkurransefortrinn.
- Styrke produsentøkonomi og rekruttering.
- Øke kvalitet, styrke produktutvikling og utvide sesonger.
- Samordne strategisk satsing på forskning og innovasjon.

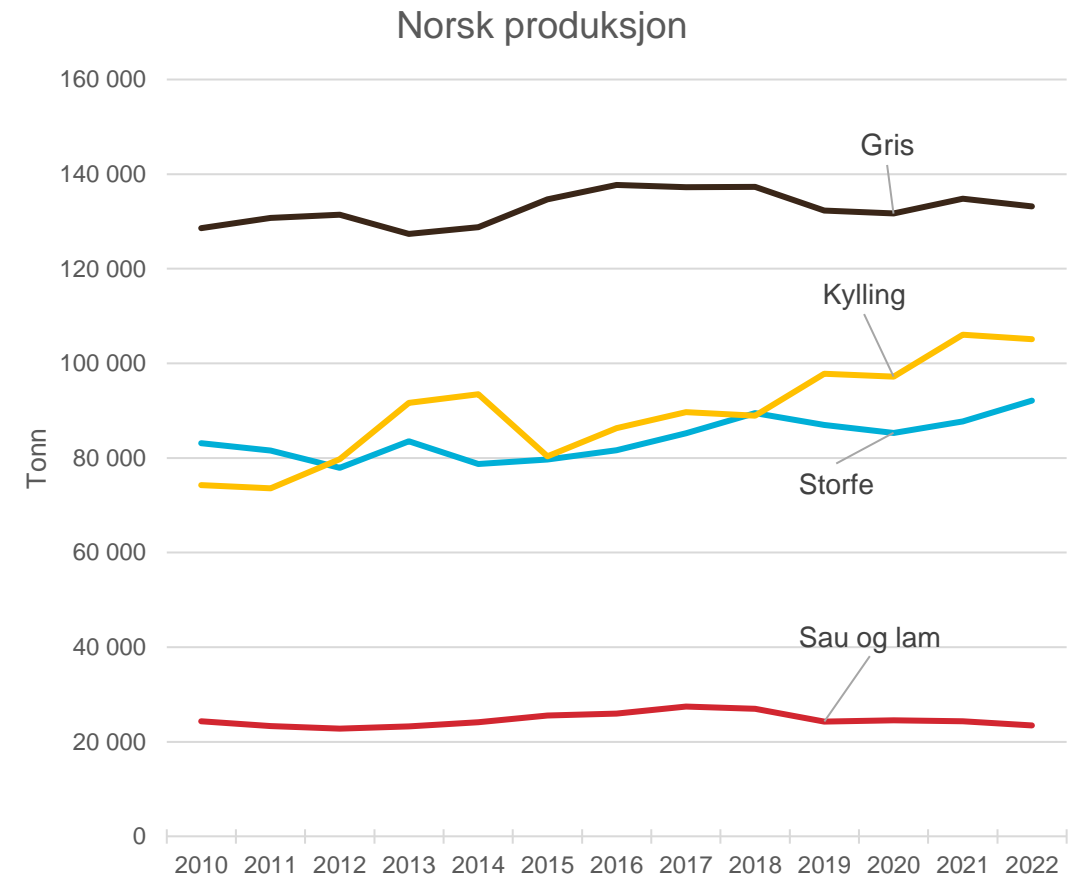
Kjøtt og egg i Norge

Markedet de siste to åra:

- Sterk etterspørsel etter hvitt kjøtt
- Kostnadsvekst og noe sviktende etterspørsel
- Høy selvforsyningsgrad
- Overproduksjon av egg, svin og storfe

Markedet mot 2030:

- Økt etterspørsel etter hvitt kjøtt
- Smittsomme dyresykdommer kan øke
- Prisene vil påvirkes av kostnader på innsatsfaktorer

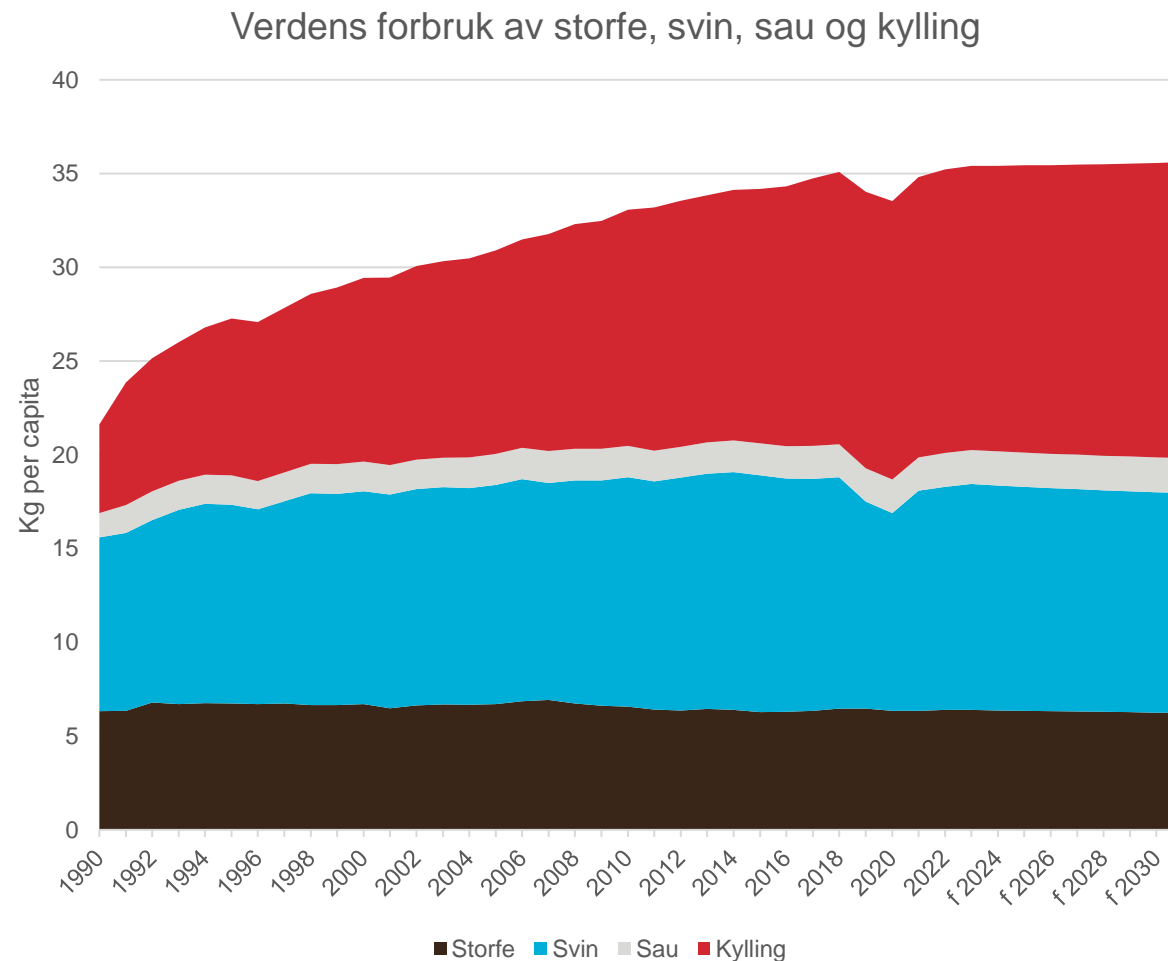

Forventet nedgang i forbruk av kjøtt

	2024	Langtidsutsikter år 2028			
	Gjeldende prognose 2024	Framskrevet innenlands salg 2028	Importkvoter	Tilgjengelig salg for norsk produksjon	Kommentar / tiltak for rimelig balanse
Storfe/kalv	98 500	94 700	9 000 1)	85 700	Ikke rom for flere ammekyr enn dagens bestand. Fare for overdekning.
Svin	131 000	128 500	1 600 2)	126 900	Framskrevet overskudd av gris også etter bortfall av tilførsler som følge av endringer i konsesjonsregelverket fra 2025
Sau/lam	23 700	23 200	800 3)	22 400	Bestanden på et passe nivå i dag, ikke rom for økte tilførsler, men heller ikke ønskelig med ytterligere nedgang.
Hvitt kjøtt	115 700	125 400	1 400 4)	124 000	Behov for økt produksjon
Egg	67 500	68 900	600 5)	68 300	Behov for noe økt produksjon, men kort vei til overdekning

Kjøtt og egg på verdensmarkedet

- Svakere kjøpekraft gir lavere vekst i etterspørsel
- Økt kjøttforbruk i mellominntektsland
- Helse, bærekraft og dyrevelferd viktigere i høyinntektsland
- Dyresykdommer gir høy usikkerhet

Melk og meieriprodukter i Norge

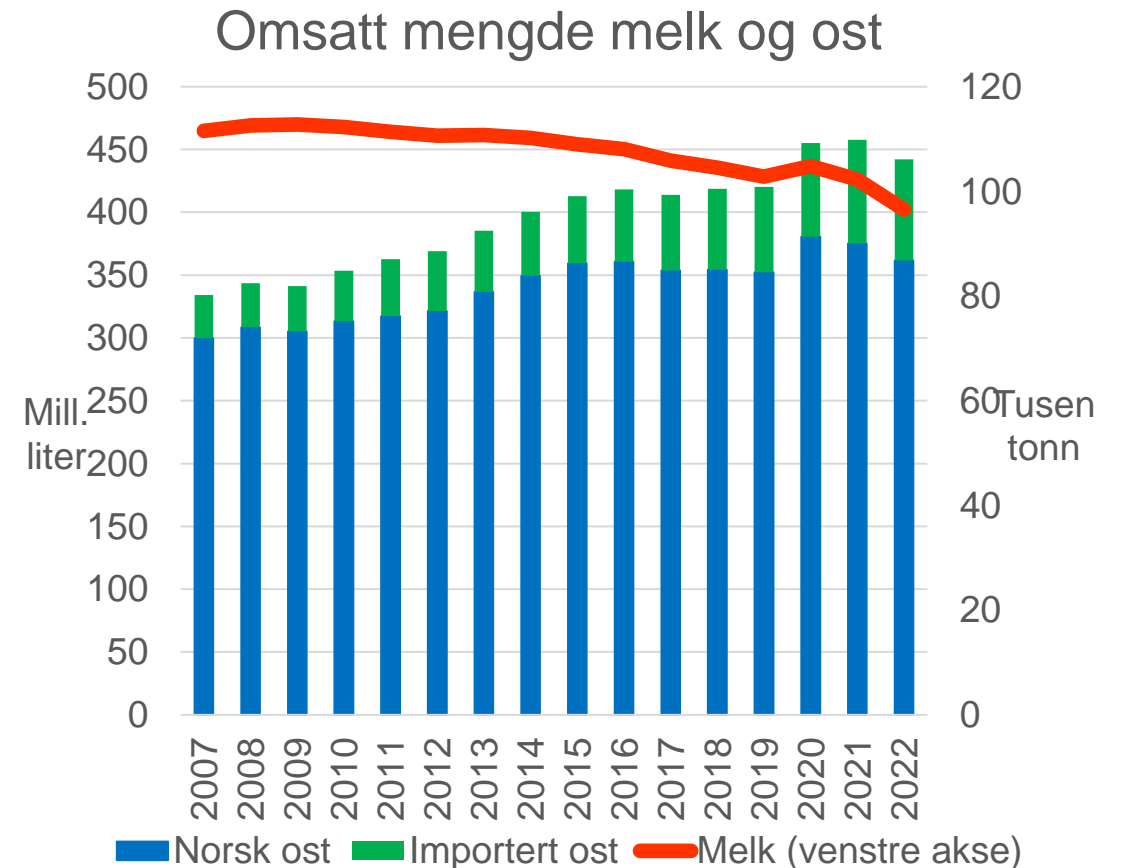
Nedgang i norsk konsum av drikkemelk

Totalt sett økt osteforbruk:

- Økt norsk osteproduksjon, men redusert markedsandel
- Osteimporten øker, også målt i markedsandel

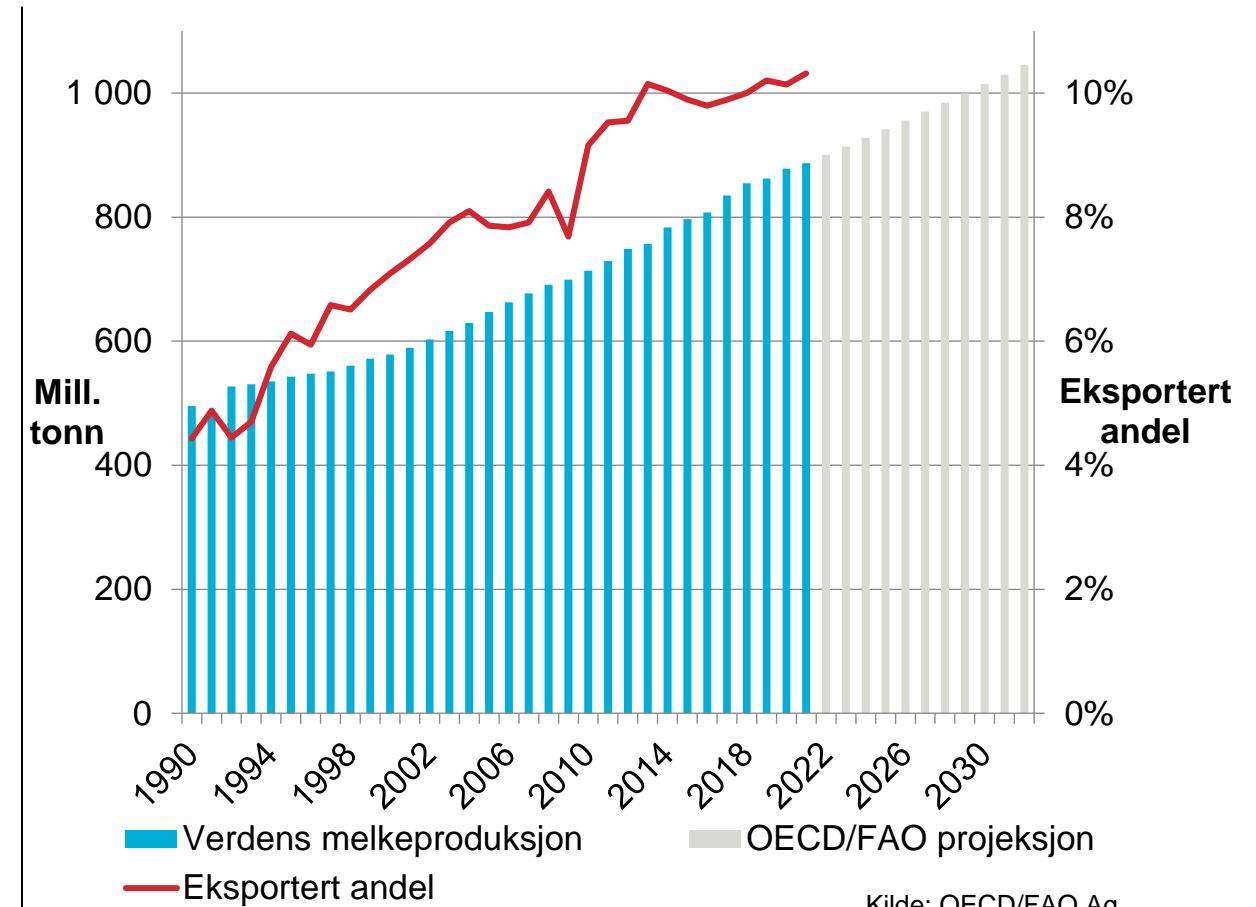
Utfordringer fremover:

- Fortsatt nedgang i drikkemelkforbruket?
- Økt konkurranse fra import

Melk og meieriprodukter på verdensmarkedet

- Økt produksjon og handel på grunn av velstandsutvikling og befolkningsvekst
- Store eksportørland får større betydning i verdensmarkedet
- EU er verdens største eksportør, vil fortsatt være vår viktigste konkurrent

Kilde: OECD/FAO Ag.
Outlook 2023 - 2032

Oppsummering «Etterspørselsdrevet økt produksjon»

Produsere mer ...

Ta vare på matjorda

Øke produksjonen på de arealene vi har

Kunnskap og forskning

... av det markedet etterspør

Tilpasse produksjonen til endret kosthold/forbrukervaner og produsere det markedet etterspør

Erstatte importert med norsk produksjon, samt redusere grensehandelen

Stimulere til bedre konkurranse i verdikjeden for mat og drikke

Økt innovasjon og forbrukerinnsikt

Utvikling av proteinvekster fra jord, hav og skog til erstatning for importerte råvarer i kraftfôr

Ingen kjenner fasiten

Takk for oppmerksomheten

